

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij varkens in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de varkens.

Nr.016

TWEEDE SEMESTER 2025

DGZ heeft oog voor varkens

Wat zijn de actualiteiten voor varkens in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren varkensziekten?

IN HET KORT

Aujeszkzy: In het najaar van 2025 werden in Frankrijk meerdere besmettingen met het Aujeszkzyvirus vastgesteld bij wilde everzwijnen: in de departementen Creuse, Cher en Allier in Midden-Frankrijk. Daarbij is ook minstens één jachthond aan het virus overleden na contact met een besmet everzwijn.

Salmonella: In de tweede helft van 2025 zagen we een hoog aantal bevestigde gevallen van salmonellose in onze autopsiezaal. Bij 21% van de varkens met darmontsteking in 2025 werd *Salmonella* vastgesteld, over alle leeftijden heen.

IN DE KIJKER

Waarom waakzaam blijven voor Afrikaanse varkenspest?

In september 2018 werd er in de provincie Luxemburg Afrikaanse varkenspest (AVP) vastgesteld bij wilde everzwijnen. Dankzij grote inspanningen om de verspreiding te minimaliseren en beheersen, en preventieve surveillance bij de gedomesticeerde varkens, waarbij van elk verdacht geval stalen werden ingestuurd, herwon België in 2020 officieel het AVP-vrije statuut voor alle varkensachtigen door het WOA (World Organisation for Animal Health). Dit betekende ook meteen het einde van de handelsrestricties.

Hoewel België sindsdien vrij is van AVP, worden elders in Europa nog altijd gevallen gemeld bij gedomesticeerde varkens. Het aantal uitbraken vertoont weliswaar een dalende trend, en het betreft meestal kleinschalig gehouden varkens, onder meer in Polen, Griekenland en Oekraïne. Tegelijk worden daarbuiten nog steeds nieuwe gevallen van AVP gemeld bij everzwijnen, onder meer in Polen, Duitsland, Italië, Roemenië, Bulgarije, Hongarije, Estland, Kroatië, Slowakije, Moldavië en Servië. Recent werd in Spanje – een groot varkensproducerend land – ook opnieuw AVP gedetecteerd in everzwijnen, voor het eerst in 30 jaar.

Deze vaststellingen tonen aan dat het AVP-virus nog steeds circuleert in de everzwijnenpopulaties. Everzwijnen vormen een moeilijk beheersbaar reservoir: hun verplaatsingen zijn moeilijk in te perken en het virus kan heel lang infectieus blijven in kadavers. Dit vormt vooral een risico voor varkensbedrijven die gelegen zijn in gebieden waar contact mogelijk is met wilde everzwijnen.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2025.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

Er bestaan momenteel geen effectieve behandelingen of voldoende werkzame vaccins. Preventie blijft daarom van cruciaal belang: strikte hygiëne- en bioveiligheidsmaatregelen en een hoge waakzaamheid voor verdachte signalen, zoals verhoogde sterfte of klinische symptomen die kunnen wijzen op AVP.

Belangrijke preventieve maatregelen zijn o.a.:

- toegang tot het bedrijf ontzeggen voor alle personen, voertuigen, vleeswaren en materialen die 72 uur voordien in contact geweest zijn met everzwijnen of in een risicogebied geweest zijn;
- een quarantaineperiode instellen voor aangekochte varkens ter observatie;
- een hygiënesluis gebruiken en hygiënemaatregelen toepassen voor elke persoon die het bedrijf betreedt.

En misschien nog een ongewone tip: voer geen keukenafval aan varkens, ook niet aan hobbyzwijnen.

“IN EUROPA LIGT DE GROOTSTE UITDAGING BIJ DE EVERZWIJNENPOPULATIE, DIE HET AVP-VIRUS IN STAND HOUDT EN ZO EEN VOORTDURENDE BEDREIGING VORMT VOOR GEHOUDEN VARKENS.”

Afrikaanse varkenspest: een korte opfrissing

Afrikaanse varkenspest (AVP) is een zeer besmettelijke virale ziekte die varkensachtigen treft. De ziekte gaat gepaard met ernstige klinische symptomen zoals hoge koorts, onderhuidse bloedingen, abortussen en een heel hoog sterftepercentage, vaak na een korte ziekteperiode. Overdracht gebeurt door contact met besmette varkens/everzwijnen, vleeswaren van besmette dieren of voertuigen, materiaal of personen die in contact zijn geweest met besmette dieren. Alhoewel men hard aan het werken is aan een effectief vaccin, is dit momenteel nog niet beschikbaar. Bovendien kunnen varkens niet worden behandeld eens er een insleep is op het bedrijf. Het virus is gelukkig niet besmettelijk voor de mens.

Waakzaamheid is te allen tijde belangrijk, zelfs al heeft België het AVP-vrij statuut en zijn er momenteel geen officiële staalnames. Onmiddellijk de dierenarts contacteren bij verdachte/verhoogde sterftegevallen of andere ziekte-tekens is belangrijk. Snelle detectie is namelijk cruciaal om insleep en verdere verspreiding te voorkomen.

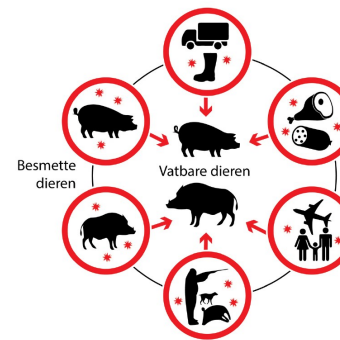
IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2025 (jan-jun)	2025 (jul-dec)	Trend
PRRS-Monitor biggen	uitgevoerde monitors	146	144	-
	% bedrijven PRRSV negatieve biggen	30,0%	27,7%	↓
PRRS-Monitor opfokvarkens	uitgevoerde monitors	53	44	↓
	% bedrijven PRRSV negatieve dieren	29,7%	38,9%	↑
Autopsie	aantal varkens	667	683	↑

- : Situatie stabiel

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 03/02/2026.

AVP kan worden overgedragen door:

- **contact met besmette varkens of everzwijnen** (met inbegrip van karkassen of ingewanden);
- **vlees/vleeswaren** afkomstig van besmette dieren;
- **besmette voorwerpen** zoals schoenen, kledij, voertuigen, materiaal;
- **personen** die in contact gekomen zijn met besmette dieren of die in getroffen gebieden zijn geweest.

Het virus blijft lang besmettelijk in **kadavers van dieren**, in het **milieu** en in **vlees/vleeswaren** van besmette dieren (tot 105 dagen in de ingewanden en het bloed en tot 300 dagen in gedroogd vlees!).

AVP is niet overdraagbaar op de mens. Er is dus geen enkel risico voor de volksgezondheid.

Figuur: In een flyer deelt het FAVV relevante informatie voor varkenshouders over hoe we samen Afrikaanse varkenspest kunnen bestrijden, o.a. door de voornaamste wegen van overdracht in beeld te brengen. (Bron: FAVV)
De volledige flyer vind je hier: <https://favv-afsca.be/nl/publications/brochures/avp>